

Total number of pages - 16

CODE : 35T GEOG

(EN/AS/BN/BD)

2025

**GEOGRAPHY
(Theory)**

Full Marks : 70

Pass Marks : 21

Time : Three hours

***The figures in the margin indicate full marks
for the questions.***

Q. No. **1** (a to g) carries **1** mark each (any four). $1 \times 4 = 4$

Q. No. **2** (a to g) carries **1** mark each (any four). $1 \times 4 = 4$

Q. No. **3** (a to m) carries **2** marks each (any ten). $2 \times 10 = 20$

Q. No. **4** (a to m) carries **3** marks each (any nine). $3 \times 9 = 27$

Q. Nos. **5** (a to e) carries **5** marks each (any three). $5 \times 3 = 15$

Total = 70

1. Answer **any four** from the following questions :

1×4=4

তলৰ যিকোনো চাৰিটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখো :

নীচেৱ যে-কোনো চাৰিটি প্ৰশ্নেৱ উত্তৰ লেখো :

গাহায়নি জায়ত্বিজায়া মৌনক্ষেত্ৰে সোনায়নি ফিননায় লিৰ।

(a) Which one of the following is not a sub-field of Economic Geography ?

নিম্নোক্ত কোনটো অৰ্থনৈতিক ভূগোলৰ উপক্ষেত্ৰ নহয় ?

নিম্নোক্ত কোনটি অৰ্থনৈতিক ভূগোলেৱ উপক্ষেত্ৰ নহয় ?

গাহায়নি মাৰ্কে রাখান্বিয়াৰি ভুমখৌৱানি লেভাই আয়দা নড়া—

Choose the correct answer :

শুল্ক উত্তৰটো বাছি উলিওৱা :

শুল্ক উত্তৰটি নিৰ্বাচন কৰো :

গৈৰে ফিননায়খৌ সায়খ' :

(i) Geography of Resources

সম্পদ ভূগোল

সম্পদ ভূগোল

সম্পদ ভুমখৌৱা

(ii) Geography of Industries

উদ্যোগ ভূগোল

উদ্যোগ ভূগোল

দারিমিন ভুমখৌৱা

(iii) Medical Geography

চিকিৎসা ভূগোল

চিকিৎসা ভূগোল

সাবস্বি ভুমখৌৱা

(iv) Geography of Tourism

পৰ্যটন ভূগোল

পৰ্যটন ভূগোল

নায়গিদিং সানথিং ভুমখৌৱা

(b) Which one of the following age range of persons included in the group of working population ?

নিম্নোক্ত কোনটো বয়সের গোট কর্মঠ জনসংখ্যা গোটত অন্তর্ভুক্ত ?

নিম্নোক্ত কোন বয়সের দল কর্মরত জনগণের অন্তর্ভুক্ত ?

যাহায়নি মাঝে বৈসৌনি হানজাখৌ মাওনায সুবুং অনজিমা হানজাযাব সোসননায জাদো ?

Choose the correct answer :

শুধু উভয়টো বাছি উলিওৱা :

শুধু উভয়টি নির্বাচন করো :

মেঝে ফিননাযখৌ সায়খ' :

(i) 15 to 55 years

১৫ ব পৰা ৫৫ বছৰ

১৫ থেকে ৫৫ বছৰ

15 নিম্ফায 55 বোসোৱ

(ii) 15 to 59 years

১৫ ব পৰা ৫৯ বছৰ

১৫ থেকে ৫৯ বছৰ

15 নিম্ফায 59 বোসোৱ

(iii) 20 to 60 years

২০ ব পৰা ৬০ বছৰ

২০ থেকে ৬০ বছৰ

20 নিম্ফায 60 বোসোৱ

(iv) 18 to 60 years

১৮ ব পৰা ৬০ বছৰ

১৮ থেকে ৬০ বছৰ

18 নিম্ফায 60 বোসোৱ

(c) Which one of the following is not a plantation crop ?

নিম্নলিখিত কোনবিধি বোপন শস্য নহয় ?

নিম্নোক্ত কোনটি আবাদী শস্য নয় ?

গাহাযনি মাৰে মোনসেআ বিফাঁ গাযনায আবাদ নভা ?

Choose the correct answer :

শুন্দি উত্তৰটো বাছি উলিওৱা :

শুন্দি উত্তৰটি নির্বাচন কৰো :

গেৰেঁ ফিননাযখৌ সাযখ' :

(i) Rubber

ৰবৰ

ৱাবাৰ

ৱাবাৰ

(ii) Coffee

কফি

কফি

কফি

(iii) Wheat

ঘেঁষ

গম

গম

(iv) Sugarcane

কুঁহিযাৰ

ইন্দু বা আখ

খুসেৱ

(d) Which one of the following is a tertiary activity?

নিম্ন উল্লেখিত কোনটো তৃতীয়ক বৃত্তি ?

নিম্নোক্ত কোনটি তৃতীয়-স্তরের বৃত্তি ?

গাহাযনি মছ'নায মাৰেআ থামথি হাণা—

Choose the correct answer :

শুন্দ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা :

শুন্দ উত্তৰটি নিৰ্বাচন কৰো :

গেৰেঁ ফিননাযখৌ সাযখ' :

(i) Trading

ব্যৱসায়

ব্যৱসায়-বাণিজ্য

ফালাঁগি

(ii) Fishing

মাছ ধৰা

মাছ ধৰা

না হমনায

(iii) Forestry

বনপালন

বনপালন

হাম্মামা বিদ্যা

(iv) Hunting

চিকাৰ কৰা

শিকাৰ কৰা

মেহুৰ খালামনায

- (e) Which one of the following streams is dominated by male migrants in India ?

তলত উল্লেখ কৰা ভাৰতবৰ্ষৰ কোনটো প্ৰজনৰ সেৱত পুৰুষ প্ৰধান ?

নিম্নোক্ত ভাৰতবৰ্ষেৰ কোন্ প্ৰজনেৰ স্বেচ্ছাত পুৱৰুষপ্ৰধান ?

গাহাযাব মছ'নায ভাৰত হাদোৱনি মাৰ্কে দাববাধনায়নি দাহাৰা হৈৱা গাহাই ?

Choose the correct answer :

শুল্ক উভবটো বাছি উলিওৱা :

শুল্ক উভৱটি নিৰ্বাচন কৰো :

গৈৰে ফিননায়খৌ সায়খ' :

(i) Rural to rural

গাঁৱৰ পৰা গাঁৱলৈ

গ্রাম থেকে গ্রামে

গামিনিক্ষায গামিসিম

(ii) Rural to urban

গাঁৱৰ পৰা নগৰলৈ

গ্রাম থেকে শহৱে

গামিনিক্ষায নোগোৱসিম

(iii) Urban to rural

নগৰৰ পৰা গাঁৱলৈ

শহৱ থেকে গ্রামে

নোগোৱনিক্ষায গামিসিম

(iv) Urban to urban

নগৰৰ পৰা নগৰলৈ

শহৱ থেকে শহৱে

নোগোৱনিক্ষায নোগোৱসিম

(f) Which one of the following is an Ancient town of India ?

নিম্ন উল্লেখিত ভারতবর্ষৰ নগৰসমূহৰ ভিতৰত কেনখন পৌরাণিক নগৰ ?

নিম্নলিখিত ভারতবর্ষের শহরগুলিৰ মধ্যে পৌরাণিক শহৱ কোনটি ?

গাহায়াব মখ'নায ভাৰত হাদোৱনি নোগোৱফোৱনি মাদাব মাৰে গোজামসিন নোগোৱ ?

Choose the correct answer :

শুন্দ উভৰটো বাছি উলিওৱা :

শুন্দ উভৰটি নিৰ্বাচন কৰো :

গেৰে 'ফিননাযখৌ সাযখ' :

(i) Lucknow

লক্ষ্মী

লক্ষ্মী

লক্ষ্মী

(ii) Varanasi

বাৰাণসী

বাৰাণসী

বাৰানসী

(iii) Agra

আগ্ৰা

আগ্ৰা

আগ্ৰা

(iv) Surat

চুৰাট

সুৱাট

সুৱাট

(g) In India, in which year of the following, the first radio programme was broadcasted?

ভারতবর্ষত নিম্নলিখিত কোনটো বছৰত প্ৰথম 'ৱেডিঅ' অনাত্তাৰ প্ৰসাৰণ কৰা হৈছিল ?
ভাৰতবৰ্ষে নিম্নোক্ত কোন বছৰে প্ৰথম রেডিও (বেতাৰ) প্ৰোগ্ৰাম সম্প্ৰচাৰিত হয়েছিল ?
ভাৰত হাদোৱনি গাহাযনি মাৰ্ক মাযথাইয়াৰ গিবি তাৰগৈয়ি দাজেম (ৱেডিঅ') নি হাবাফাৱি
ফোসাবনায় জাৰোমোন ?

Choose the correct answer :

শুন্দি উভৰটো বাছি উলিওৱা :

শুন্দি উভৰটি নিৰ্বাচন কৰো :

গৱে 'ফিননায়খৌ সায়খ' :

(i) 1923

১৯২৩

১৯২৩

1923

(ii) 1927

১৯২৭

১৯২৭

1927

(iii) 1930

১৯৩০

১৯৩০

1930

(iv) 1957

১৯৫৭

১৯৫৭

1957

2. Answer the following : (*any four*)

$1 \times 4 = 4$

নিম্নোক্তসমূহ উভয় লিখা : (যিকোনো চারটি)

নিম্নোক্তগুলির উভয় লেখো : (যে-কোনো চারটি)

গাহায়াব হোনায়ফেরনি ফিননায লির : (জায়ত্বিজায়া মোনবৰ্ষে)

(a) Mention one factor affecting mining activity.

খননকার্যত প্রভাব পেলোৱা এটা কাৰণ উল্লেখ কৰা।

খননকার্যে প্রভাব ফেলে এমন একটি কাৰণ উল্লেখ কৰো।

খনিনি মা঵থাইখৌ গোহোম খোজলৈনায মোনসে জাহোন মখ'।

(b) Mention the name of one mineral-based industry.

খনিজভিত্তিক শিল্পৰ এটা নাম উল্লেখ কৰা।

একটি খনিজভিত্তিক শিল্পৰ নাম উল্লেখ কৰো।

খনিজ বিথায়ারি দারিমিননি মোনসে মুঁ মখ'।

(c) Mention one forest-based raw material using industry.

বনজভিত্তিক কেঁচামাল ব্যৱহাৰ কৰা উদ্যোগ এবিধিৰ নাম লিখা।

বনজভিত্তিক কাঁচামাল ব্যবহৃত হয় এমন একটি শিল্পৰ নাম লেখো।

অৱন বিথায়ারি গোথাং মুৱা বাহায়নায দারিমিন মোনসেনি মুঁ লিৰ।

(d) Mention one type of water transport.

জলপথৰ এটা প্ৰকাৰ উল্লেখ কৰা।

জলপথেৰ একটি ধৰন উল্লেখ কৰো।

দৈ রোগাথাইনি মোনসে রোখোম মখ'।

(e) Mention one hill district of Assam.

অসমৰ এখন পাহাৰীয়া জিলাৰ নাম উল্লেখ কৰা।

অসমেৰ একটি পাৰ্বত্য জেলাৰ নাম উল্লেখ কৰো।

আসামনি গংসে হাজোআৱি জিলানি মুঁ মখ'।

(f) Mention one tributary of the river Barak.

বৰাক নদীৰ এখন উপনদীৰ নাম উল্লেখ কৰা।

বৰাক নদীৰ একটি উপনদীৰ নাম উল্লেখ কৰো।

অৱাক দৈমানি মোনসে দালাই দৈমানি মুঁ মখ'।

(g) Mention one cause of Acid Rain.

এচিড বৰষুণ সৃষ্টিৰ এটা কাৰণ উল্লেখ কৰা।

অ্যাসিড বৃষ্টিৰ একটি কাৰণ উল্লেখ কৰো।

এসিড অখা সোমজিনাযনি মোনসে জাহোন মখ'।

3. Answer in brief : (*any ten*)

$2 \times 10 = 20$

চমু উন্নত দিয়া : (যিকোনো দৃষ্টি)

সংক্ষিপ্ত উন্নত দাও : (যে-কোনো দৃষ্টি)

সুন্দ' ফিননাথ লির : (জ্যোতির্জ্ঞান মৌনজি)

(a) Mention two fields of Human Geography.

মানব ভূগোলৰ দৃষ্টি ক্ষেত্ৰ উল্লেখ কৰা।

মানব ভূগোলেৱ দৃষ্টি ক্ষেত্ৰ উল্লেখ কৰো।

সুন্দ' ভূমত্ত্বার্থনি মৌননৈ আযদা (থিলি) মত্ত'।

(b) Write the formula used in India to calculate the sex ratio.

ভাৰতবৰ্ষত ব্যৱহৃত লিঙ্গ অনুপাত নিৰ্ধাৰণ কৰা সূত্ৰটো লিখা।

ভাৰতবৰ্ষে ব্যৱহৃত লিঙ্গ অনুপাত নিৰ্ধাৰণ কৰাৰ সূত্ৰটি লেখো।

ভাৰত হাদোয়াৰ আহায়জানায আথোন রঞ্জুথাই সানদিহুননায মা঵সুলুখৌ লিৰ।

(c) Mention two primary activities of human occupation.

মানুহৰ জীবিকা বৃত্তিৰ ভিতৰত দৃষ্টি প্ৰাথমিক বৃত্তিৰ নাম উল্লেখ কৰা।

মানুষেৱ জীবিকাৰ্বৃত্তিৰ মধ্যে দৃষ্টি প্ৰাথমিক বৃত্তিৰ নাম উল্লেখ কৰো।

সুন্দ' জিতোহানি মৌননৈ গুডি হাবাফাৰিনি মুঁ মত্ত'।

(d) Mention any two among the four pillars of Human Development.

মানৱ বিকাশৰ চাৰিটা স্তৰত যিকোনো দৃষ্টি উল্লেখ কৰা।

মানব বিকাশেৱ চাৰিটি স্তৰেৱ যে-কোনো দৃষ্টি উল্লেখ কৰো।

সুন্দ' জৈগাথাইনি মৌনৱৈ খুন্থিয়ানি জ্যোতিৰ্জ্ঞান মৌননৈ মত্ত'।

(e) Mention the two divisions of subsistence agriculture.

পোষণ কৃষি পদ্ধতিৰ বিভাগ দৃষ্টি উল্লেখ কৰা।

জীবিকা নিৰ্বাহেৱ কৃষি পদ্ধতিৰ বিভাগ দৃষ্টি উল্লেখ কৰো।

জিত রাহানি আৰাদনি থাখো মৌননৈখৌ মত্ত'।

(f) Mention two reasons for low level of Human Development in most of the Northern States of India.

উন্নত ভাৰতৰ প্ৰায়বোৰ ৰাজ্যত মানৱ সম্পদ উন্নয়নৰ হাৰ নিম্নস্তৰে হোৱাৰ দৃষ্টি উল্লেখ কৰা।

উন্নত ভাৰতেৱ প্ৰায় সব ৰাজ্যগুলিতে মানৱ সম্পদ উন্নয়নেৱ হাৰ নিম্নগামী হওয়াৰ দৃষ্টি কাৰণ উল্লেখ কৰো।

সা-ভাৰতনি গাসৈফ্রাম হাদোৱসায়াৰ সুন্দ' সম্পদ জৈগাথাইনি হারা গাহায থাখোনি জানাযনি মৌননৈ জাহোন মত্ত'।

(g) Mention two mining towns of India.

ভাৰতবৰ্ষৰ দুখন খনিভিত্তিক নগৰৰ নাম উল্লেখ কৰা।

ভাৰতবৰ্ষেৱ দুটি খনিভিত্তিক শহৱেৱ নাম উল্লেখ কৰো।

ভাৰত হাদোৱনি গন্নৈ খনিজ গোনাং নোগোৱনি মুঁ মছ'।

(h) Mention two crop seasons of India.

ভাৰতবৰ্ষৰ দুটা কৃষি ঝতুৰ নাম উল্লেখ কৰা।

ভাৰতবৰ্ষেৱ দুটি কৃষি-ঝতুৰ নাম উল্লেখ কৰো।

ভাৰত হাদোৱনি মোননৈ আবাদ বৌধোৱনি মুঁ মছ'।

(i) Mention two types of Non-Ferrous metallic minerals.

দুবিধি আলোহ ধাতৰিক খনিজ পদাৰ্থৰ নাম উল্লেখ কৰা।

দুই প্ৰকাৰ অ-লৌহচিত্তি ধাতৰ খনিজ পদাৰ্থেৱ নাম উল্লেখ কৰো।

রোক্তোমনৈ লহা নড়ি ঘাতুআৱি খনিজ মুৱানি মুঁ মছ'।

(j) Mention two major sea ports of India.

ভাৰতবৰ্ষৰ দুটা মুখ্য সমুদ্ৰ বন্দৰৰ নাম লিখা।

ভাৰতবৰ্ষেৱ দুটি মুখ্য সমুদ্ৰ বন্দৱেৱ নাম লেখো।

ভাৰত হাদোৱনি মোননৈ গাহাই লায়োআৱি রংমা গাথোৱনি মুঁ লিৰ।

(k) In 1911, between which two places, the Air Transport in India started for the first time?

১৯১১ চনত ভাৰতবৰ্ষৰ কোন দুখন ঠাইৰ মাজত সৰ্বপ্ৰথম বিমান পৱিবহণ আৱস্ত কৰা হয় ?

১৯১১ সালে ভাৰতবৰ্ষেৱ কোন দুটি স্থানেৱ মধ্যে সৰ্বপ্ৰথম বিমান পৱিবহণ আৱস্ত কৰা হয় ?

1911 মাযথাইয়াৱ ভাৰত হাদোৱনি মাবে মোননৈ জায়গানি গোজেৱাৱ গিবিসিনৈ বিৱৰণ রোগাথাই জাগায়নায় জায়ো ?

(l) Mention two Airports of South India.

দক্ষিণ ভাৰতৰ দুটা বিমান বন্দৰৰ নাম লিখা।

দক্ষিণ ভাৰতেৱ দুটি বিমান বন্দৱেৱ নাম লেখো।

খোলা ভাৰতনি মোননৈ বিৱৰণ গাথোৱনি মুঁ লিৰ।

(m) Which two are the types of International Trade ?

আন্তর্জাতিক বাণিজ্যের প্রকার দুটি কি কি ?

আন্তর্জাতিক বাণিজ্যের ধরন দুটি কী কী ?

হাদার গেজেরারি ফালাংগিনি রোখোম মোনন্তেয়া মা মা ?

4. Answer the following questions in about **100** words each : (**any nine**)

$$3 \times 9 = 27$$

তলত দিয়া প্রশ্নসমূহের প্রতিটোর উত্তর ১০০টা শব্দের ভিতৰত দিয়া : (যিকোনো নটা)

নিম্নলিখিত প্রশ্নগুলির প্রতিটির উত্তর ১০০টি শব্দের ভিতৰে দাও : (যে-কোনো নয়টি)

গাহাযাব হোনায সোনাযফোরনি মোনপ্রোম সোনাযনি ফিননায **100** সো সোদোবনি গেজেরাব হো :
(জায়খ্রিজায়া মোনগু)

(a) Explain the factors that influence human migration.

জন প্রবৃজনত প্রভাব পেলোরা কারকসমূহ ব্যাখ্যা করা।

মানব অভিবাসনে প্রভাব বিস্তারকারী কারণগুলি ব্যাখ্যা করো।

সুন্তুঁ দা঵বায়নাযাব গোহোম খোজ্লৈনায জাহোগ্রাফোরখৌ বেখেব।

(b) Explain the meaning of human growth and development.

মানুষৰ বৃদ্ধি আৰু বিকাশৰ অৰ্থ ব্যাখ্যা কৰা।

মানুষেৰ বৃদ্ধি এবং বিকাশেৰ অৰ্থ ব্যাখ্যা কৰো।

সুন্তুঁনি দেৱনায আৰো জৌগানাযনি ঔঁধিখৌ বেখেব।

(c) Write briefly about the significance of the Trans-Siberian Railway.

ট্রান্স-চাইরেৰীয় ৱেলপথৰ বিশেষত সম্পর্কে চমুকে লিখা।

ট্রান্স-সাইবেৰীয় ৱেলপথেৰ বিশেষত সম্পর্কে সংক্ষেপে লেখো।

সাইবেরিয়া-গেজেরনি ৱেললামানি জুনিয়াথিনি সোমোন্দ সুন্দ'য়ে লিৰ।

(d) Write briefly on the linear pattern of settlement.

ৱৈধিক বসতিৰ বিষয়ে চমুকে লিখা।

ৱৈধিক বসতিৰ বিষয়ে সংক্ষেপে লেখো।

হাঁখোআরি অৱায়থা থানোলানাযনি সোমোন্দ সুন্দ'য়ে লিৰ।

- (e) Write briefly the various factors and conditions responsible for different types of rural settlement in India.

ভারতবর্ষত বিভিন্ন প্রকারূ গ্রাম্য বসতিত প্রভাব পেলোৱা কাৰক আৰু অৱস্থাসমূহৰ বিষয়ে চমুকে লিখা।

ভাৰতবৰ্ষে বিভিন্ন ধৰনেৱ গ্ৰামীণ বসতিতে প্ৰভাব বিজ্ঞাৰকাৰী কাৰণ-এবং অবস্থাগুলিৱ বিষয়ে সংক্ষেপে লেখো।

ভাৰত হাদোৱাৰ গুৰুন গুৰুন রোখোমনি গামিয়াৰি অৱায়থা থানোলানায়নি-গোহোম খোজলৈয়া আৰো রাদায়াৰি বিভাননি সোমোন্দৈ সুন্দ'ঘৈ লিৰ।

- (f) Write briefly on Tea cultivated areas in India.

ভাৰতবৰ্ষত চাহ খেতিৰ এলেকাসমূহৰ বিষয়ে চমুকে লিখা।

ভাৰতবৰ্ষে চা-চামেৰ ক্ষেত্ৰগুলিৱ বিষয়ে সংক্ষেপে লেখো।

ভাৰত দাহোৱাৰ সাহা-আবাদনি ওনসোলফোৱনি সোমোন্দৈ সুন্দ'ঘৈ লিৰ।

- (g) Explain briefly the meaning of Energy Resources and give two examples.

শক্তি সম্পদৰ অৰ্থ চমুকে ব্যাখ্যা কৰা আৰু দুটা উদাহৰণ দিয়া।

শক্তি সম্পদেৰ অৰ্থ সংক্ষেপে ব্যাখ্যা কৰো এবং দুটি উদাহৰণ দাও।

শক্তি সম্পদনি আঁঁধি সুন্দ'ঘৈ বেছেৱ আৰো মোননৈ বিদিন্থি হো।

- (h) Mention why the iron and steel industry is considered as the basic to the industrial development of any country.

যিকোনো দেশৰ উদ্যোগিক বিকাশৰ ক্ষেত্ৰত লো আৰু তীখা উদ্যোগক মৌলিক বুলি কিয় গণ্য কৰা হয় ?

যে-কোনো দেশেৰ শিল্পোৱায়নেৰ ক্ষেত্ৰে লোহ এবং ইস্পাতেৰ শিল্পোৱাগকে মৌলিক বলে কেন গণ্য কৰা হয় ?

জায়গিজায়া হাদোৱানি দারিমিনারি জৌগানায়নি বেলায়াৰ সোৱ আৰো স্থিল দারিমিনখৌ গুদি হোননা মানো গনায়নায় (আজাবনায়) জায়ো ?

- (i) Define the concept of Sustainable Development.

ধাৰণক্ষম উন্নয়নৰ ধাৰণাটো বৰ্ণনা কৰা।

বহুক্ষম উন্নয়নেৰ ধাৰণাটি বৰ্ণনা কৰো।

জোৰধি জৌগানায়নি সানদাঁথাইখৌ বেছেৱ।

- (j) Write about the width-based railway categories in India.

ভাৰতবৰ্ষৰ প্ৰস্তুতিক রেলপথ বিভাগসমূহৰ বিষয়ে লিখা।

ভাৰতবৰ্ষেৰ প্ৰস্তুতিক রেলপথ বিভাগসমূহেৰ বিষয়ে লেখো।

ভাৰত হাদোৱানি অৱথাইনি বিথায়াৰি রেললামা থাখোফোৱনি সোমোন্দৈ লিৰ।

- (k) Write briefly the favourable environment prevailed in Assam for tea cultivation.

চাহ খেতিৰ ৰাবে অসমত বৰ্তি থকা অনুকূল পৰিবেশৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখা।

অসমে চা-চামেৰ জন্য ফলপদ অনুকূল পৰিবেশেৰ বিষয়ে সংক্ষেপে লেখো।

সাহা আবাদনি থাখায আসামাব সোলিবায থানায মোজাং আৱহাবানি সোমোন্দৈ সুন্দ'য়ে লিৰ।

- (l) Write briefly on the sub-sectors of Cotton Textile Industry.

কপাহী বয়ন শিল্পৰ উপভাগৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখা।

কাৰ্পাস বয়ন শিল্পেৰ উপবিভাগেৰ বিষয়ে সংক্ষেপে লেখো।

খুন-দানায লুনায দারিমিননি লেডাই খোন্দোনি সোমোন্দৈ সুন্দ'য়ে লিৰ।

- (m) Write briefly on the concept of High-Tech industry.

উচ্চ-প্ৰযুক্তি উদ্যোগৰ ধাৰণা সম্পর্কে চমুকৈ লিখা।

উচ্চ-প্ৰযুক্তিৰ শিল্পেৰ ধাৰণা সম্পর্কে সংক্ষেপে লেখো।

গৌজৌ বিৰাদামিন দারিমিননি সানদার্থনি সোমোন্দৈ সুন্দ'য়ে লিৰ।

5. Answer the following questions : (*any three*)

$5 \times 3 = 15$

তৰ্লত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া : (যিকোনো তিনিটা)

নিম্নলিখিত প্ৰশ্নসমূহেৰ উত্তৰ দাও : (যে-কোনো তিনটি)

গাহাযাব হোনায সোঁনাযফোৱনি ফিননায হো : (জায়ত্বিজ্ঞায়া মোনথাম)

- (a) Define human geography and write briefly how is human geography related to other social sciences. $2+3=5$

মানৱ ভূগোলৰ সংজ্ঞা দিয়া আৰু মানৱ ভূগোল কিদৰে আৰু সমাজ বিজ্ঞানৰ লগত জড়িত চমুকৈ লিখা।

মানৱ ভূগোলেৰ সংজ্ঞা দাও এবং মানৱ ভূগোল-কীভাৱে অন্যান্য সমাজবিজ্ঞানেৰ সঙ্গে জড়িত সংক্ষেপে লেখো।

সুন্তুঁ ভুমখোৱানি বুঁফুৱলু হো আৰো সুন্তুঁ ভুমখোৱাঙা মাৰোই গুৰুন সমাজ বিগিয়ানজো সোমোন্দো দঁ সুন্দ'য়ে লিৰ।

- (b) Discuss the factors influencing the distribution of population.

জনসংখ্যা বিতৰণত প্ৰভাৱ পেলোৱা কাৰকসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

জনসংখ্যা বণ্টণে প্ৰভাৱ বিস্তাৱকাৰী কাৰণসমূহেৰ বিষয়ে আলোচনা কৰো।

সুন্তুঁ অনজিমা গোসারনাযাব গোহোম খোজলৈনায জাহোয়াফোৱনি সোমোন্দৈ সাবৰায।

(c) Explain the advantages of water transport system.

জল পরিবহন ব্যবস্থার সুবিধাসমূহ ব্যাখ্যা করা।

জল পরিবহন ব্যবস্থার সুবিধাগুলি ব্যাখ্যা করো।

দৈ রোগাথাই রাহানি 'খালুফোরখৌ' ব্রেক্সেব।

(d) Explain the major causes and effects of water pollution in India. 2+3=5

ভারতবর্ত জলপদূষণৰ মুখ্য কাৰক আৰু তাৰ পৰিণাম ব্যাখ্যা কৰা।

ভারতবৰ্ষে জল দূষণেৰ মুখ্য কাৱণগুলি এবং তাৰ পৰিণাম ব্যাখ্যা কৰো।

ভাৰত হাদোৱাৰ দৈ গেৱেনায়নি গাহাই জাহোয়া আৰু বৈনি জাউনখৌ ব্রেক্সেব।

(e) Draw an outline map of India and mark the locations of the following therein :

চাৰিসীমা দেখুৱাই ভাৰতবৰ্ষৰ এখন মানচিত্ৰ অংকন কৰা আৰু তাত তলত দিয়াবোৰৰ অবস্থান দেখুওৱা :

চতুঃসীমা নিৰ্দেশ কৰে ভাৰতবৰ্ষেৰ একটি মানচিত্ৰ অঙ্কন কৰো এবং সেটিতে নিম্নলিখিতগুলিৰ অবস্থান দেখোও :

সোৱণিদিনসমা দিনথিনা ভাৰত হাদোৱানি গাংসে মান সাবগারি আৰি আৰো বৈয়াৰ গাহায়াৰ হৌনায়ফোৱানি থাথাবনিখৌ দিনথি :

(i) Numaligarh

নুমলীগড়

নুমলীগড়

নুমলীগড়

(ii) Srinagar

শ্রীনগৰ

শ্রীনগৱ

শ্রীনগৱ

(iii) Narmada river

নৰ্মদা নদী

নৰ্মদা নদী

নৰ্মদা দৈমা

————— X —————